

Ahány ország- anyyi szokás

Nagy – Britanniában a karácsony az év legfontosabb ünnepe. December 24. munkanap, de rövidebb az átlagosnál. Általában ilyenkor szokták tartani a munkahelyi évbúcsúztató partikat. Ezen az estén a szülők mulatoznak, a gyerekek pedig készülnek a másnapra, amikor a Mikulás telerakja ajándékkal a zoknikat. Karácsony apó a kéményen érkezik, s hagyományosan egyenesen a kandallóba pottyan. A gyerekek levelet írnak neki, amit a kandalló tüzebe dobnak, hogy így eljusson az Északi- sarkra. December 25. az ajándékozás napja: reggel kibontják a csomagokat, ebédkor pedig összeül a család, hogy megegyék az ünnepi étkeket. Általában ez sült pulyka krumplival, pudinggal és aprósüteménnyel. Elmaradhatatlan esemény ilyenkor a királynő ünnepi beszéde, amelyet a televízió is közvetít. December 26- án a személyzetet ajándékozzák meg.

A finnknél december 24-én reggelinél a család az asztal köré ül. Hagyományosan fahéjas tejberizs a reggeli, amibe elrejtnek egy mandulaszemet, s aki megtalálja, a következő esztendőben férjhez megy. A karácsonyi vacsora északi ételekből áll: a heringet üvegfüvő módra általában rozskenyérben sült sonka követi, sült krumplikásával. Az asztalt nem szedik le, hogy éjjel a manók is jóllakhassanak.

Görögországban a karácsony 12 napos folyamatos ünnep. Ez a december 25-től január 6-ig terjedő időszakot jelenti. Sok babona kötődik az ünnepekörhöz: a legelterjedtebb szerint a Föld mélyén gonosz manók laknak, akik ekkor a felszínre jönnek, s az emberek lármával próbálják őket elűzni. Ekkor sütik a vaszilopitát, egy kenyérfélét, amibe fémpénzt rejtnek, s aki megtalálja, szerencsés lesz. Karácsonykor az egész család, sőt még az állatok is bőségesen jóllaknak.

Olaszországban gyakran rendeznek dudás fesztiválokat, és betlehem-i jászolok különféle ábrázolásait mutatják be. Karácsony éjjelén templomba mennek. Az ünnepi vacsora náluk mindig hal, s a lakomát a híres kalácsuk zárja.

Lengyelországban a család együtt figyeli szentestén az eget, s ha meglátják az első csillagot, köszöntik egymást, s hozzáfognak az ünnepléshez. Ezen a napon éjfélig nem esznek húst, hanem céklalevest és mákos kalácsot fogyasztanak. A karácsonyfát általában mogyoróval, almával vagy tojáshéj díszekkel ékesítik.

Az írek lakásukat gondosan feldíszítik. Az ablakba három örökzöldes gyertyát állítanak. Karácsony előestéjén kenyeret, tejet készítenek, az ajtót pedig nem zárják be, kifejezve vele a vendégszeretetüket. Itt is a Mikulás hozza az ajándékokat, s zokniba teszi azokat. Az írek katolikus szokás szerint éjféle misére mennek. 25-én, István napján kezdődnek az utcai népünnepélyek. Ilyenkor a fiatalok maskarába öltöznek, és különféle vidám jeleneteket adnak elő.

Igaz tehát a mondás: „Ahány ház- anyyi szokás.”

Bernáth Edit 12. C
Ady Endre Gimnázium
Felkészítő tanár: Kluka Hajnalka

Szilveszteri és újévi tradíciók

December 31. Szent Szilveszter pápa ünnepe, gyakorlatilag az újév előestéje. Jellemzők ilyenkor a következő esztendőre szóló egészség-, bőség-, szerencse- és boldogságvarázslatok. Fontos szerepet kaptak és kapnak a zajkeltő tevékenységek, melyek célja korábban az ártó, rontó erők elűzése volt. Eszközei változatosak: duda, csengő, ostor és kolomp. Ekkor került sor a nyájfordításra is, aminek a célja az volt, hogy az állatok felébredjenek és megforduljanak, így biztosították a szaporaságukat. Erdélyben szokás az óév kiharangozása és az új esztendő énekkel való köszöntése. Erdélyben ekkor szalmával betekert kereket gyújtottak, s legurították a dombon, mert szerintük ez köti össze az éveket.

Sok családban szokás a szerencsepogácsa sütése, amikor sima pogácsába tesznek érmét, hogy gazdagságot hozzon. Tilos mosni, teregetni, mert az halált okoz. Nem szabad orvost hívni, mert akkor betegeskedéssel fogjuk tölteni a következő esztendőt. Éjfélkor pedig természetesen mindenki pezsgőt nyit, így köszöntve az új évet.

Január 1-jéhez számos hiedelem és babona fűződik. Semmit sem szabad kiadni a házból, mert akkor egész évben minden kimegy onnan. Tartózkodni kell a veszekedésektől, házi viszályoktól. Nőknek korábban ezen a napon tilos volt varrni, mosni és vasalni, de az állatokat is tilos volt befogni. Szokás volt kora reggel friss vízben mosakodni, hogy egészségesek maradjunk. Aki reggel először merített a kútból, elvitte az aranyvizet, ami szerencsét hoz.

Baromfit ezen a napon nem lehet enni, mert a tyúk elkaparja a szerencsét, inkább malachúst fogyasszunk, mert az kitúrja. Szemes terményeket- bab, lencse- ajánlatos fogyasztani, mert ezek pénzt hoznak a házhoz. Szép hagyomány ilyenkor, hogy a fiúgyerekek és legények házról házra járva verses jókívánságokat mondanak.

Január elsején ne kezdjünk el rögtön takarítani vagy dolgozni, mert lesz még időnk arra később az év során.

Bernáth Edit 12. C
Ady Endre Gimnázium
Felkészítő tanár: Kluka Hajnalka